

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد مرودشت

دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، گروه مشاوره
پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A) در رشته مشاوره خانواده

عنوان:

بررسی نقش واسطه گری صمیمیت در تعارضات زناشویی و رضایت مندی زناشویی دانشجویان متأهل دانشگاه فرهنگیان شهر شیراز

استاد راهنما :

دکتر لادن معین

استاد مشاور :

دکتر نازنین هنرپروران

نگارش :

زهرة رحيم پور مرادى

بهار ۹۳

معاونت پژوهش و فن آوری

به نام خدا

مشور اخلاق پژوهش

بیاری از خداوند سبحان و اعتقاد به این که عالم محضر خداست و بمواره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش و پژوهش و نظر به اهمیت جایگاه دانشگاه در اعلامی فرهنگ و تمدن بشری، دانشجویان و اعضاء هیئت علمی واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی متقدمی گردیم اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر

قرار داده و از آن تخطی نکنیم:

- ۱- اصل تحقیق بجوی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از هرگونه پنهان سازی حقیقت.
- ۲- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهیدگان (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۳- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه همکاران پژوهش.
- ۴- اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشبرد و توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش.
- ۵- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از هرگونه جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تجهیزات و منابع در اختیار.
- ۶- اصل رازداری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد، سازمان ها و کشور و کلیه افراد و نهادهای مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب تقد و خودداری از هرگونه حرمت شکنی.
- ۸- اصل ترویج: تعهد به رواج دانش و اشاعه نتایج تحقیقات و انتقال آن به همکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۹- اصل برانت: التزام به برانت بجوی از هرگونه رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به شائبه های غیر علمی می آیلند.

معاونت پژوهش و فن آوری
به نام خدا
تعهد اصالت رساله یا پایان نامه تحصیلی

اینجانب زهره رحیم پورمرادی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد در رشته مشاوره خانواده که در تاریخ ۱۳۹۳/۰۳/۳۱ از پایان نامه خود تحت عنوان " تبیین نقش واسطه گری صمیمیت در تعارضات زناشویی و رضایت مندی زناشویی دانشجویان متاهل دانشگاه فرهنگیان شهر شیراز " با کسب نمره دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

(۱) این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آنرا در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده ام.

(۲) این پایان نامه قبلاً برای هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

(۳) چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

(۴) چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضاء

صور تجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد (M.A)

نام و نام خانوادگی دانشجو: زهره رحیم پور مرادی در تاریخ ۱۳۹۳/۰۳/۳۱

رشته: مشاوره خانواده

از پایان نامه خود با عنوان: تبیین نقش واسطه‌گری صمیمیت در تعارضات زناشویی و رضایت مندی زناشویی دانشجویان متاهل دانشگاه فرهنگیان شهر شیراز با درجه و نمره دفاع نموده است.

نام و نام خانوادگی اعضاء هیات داوری سمت امضاء اعضاء هیات داوری

استاد راهنما

۱- دکتر لادن معین

استاد مشاور

۲- دکتر نازنین هنرپروران

استاد داور

۳- دکتر احمد رضا اوجی نژاد

مدیر / معاونت پژوهشی

مراتب فوق مورد تایید است .

مهر و امضاء

تقدیم بہ

برادرزادہ سی عزیزم

امیر علی جان

پاسکزاری

پاس پروردگار جهانیان را که بجز بجز زندگی ام مرهون الطاف بی پایان اوست و تدوین این رساله نیز در سایه الطاف بی پایان او میسر گشت. در اینجا لازم می دانم مراتب تقدیر و تشکر خود را از کلیه کسانی که رشد و تعالی اینجانب مرهون حمایت های آنهاست، اعلام دارم. همچنین مراتب تقدیر خود را از سرکار خانم دکتر معین (استاد راهنما) و سرکار خانم دکتر سهروردیان (استاد مشاور) که بدون راهنمایی ارزنده ایشان تدوین این رساله میسر نبود، اعلام می دارم و در پایان از مادر، و برادر عزیزم که همواره مرهون دعای خیرشان بوده و هستم، پاسکزارم.

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی نقش واسطه‌گری صمیمیت در رابطه بین تعارض زناشویی و رضایت زناشویی در دانشجویان دانشگاه فرهنگیان شهر شیراز بود. به لحاظ ماهیت و اهداف، این پژوهش از نوع کاربردی و برای اجرای آن از روش همبستگی استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش شامل دانشجویان متاهل دانشگاه فرهنگیان شهر شیراز بوده است که در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ در آنجا مشغول به تحصیل می‌باشند. در این پژوهش از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده استفاده شد. برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌های صمیمیت زناشویی تامسون و واکر، رضایت زناشویی السون و همکاران (۱۹۸۹) و پرسشنامه تعارضات زناشویی استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل از پرسش‌نامه در دو سطح آمار توصیفی و استنباطی انجام شد. در سطح آمار توصیفی از آمارهایی نظیر فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار استفاده شد. در سطح آمار استنباطی از آزمون همبستگی پیرسون، رگرسیون و تحلیل مسیر استفاده شد. نتایج نشان داد که بین رضایت زناشویی و تعارضات زناشویی رابطه معکوس و معناداری وجود دارد، بین صمیمیت و رضایت زناشویی رابطه مثبت و معناداری وجود و همچنین صمیمیت نقش واسطه‌گری در بین تعارضات زناشویی و رضایت زناشویی ایفا می‌کند.

کلید واژه‌ها: صمیمیت، تعارض زناشویی، رضایت زناشویی.

فهرست مطالب

چکیده ۱

فصل اول : کلیات تحقیق

مقدمه ۳

بیان مساله ۴

اهمیت و ضرورت پژوهش ۷

اهداف پژوهش ۱۰

هدف پژوهش ۱۰

اهداف جزئی ۱۰

فرضیه های پژوهش ۱۰

فرضیه اصلی ۱۰

فرضیه های فرعی ۱۰

تعاریف نظری و عملیاتی ۱۱

الف) تعاریف نظری ۱۱

ب) تعاریف عملیاتی ۱۱

فصل دوم : مروری بر مبانی نظری و پیشینه تحقیق

مبانی نظری صمیمیت ۱۴

سبکهای زناشویی و رفتار جنسی در حیطه صمیمیت ۱۷

زوج های مکمل ۱۷

زوج های با حداقل تعارض ۱۷

زوج های ابراز کننده هیجان ۱۸

زوجهای بهترین دوست ۱۸

مؤلفه های صمیمیت ۱۸

پویایی های صمیمیت ۲۱

۲۲	صمیمیت و ارتباط
۲۲	مراحل صمیمیت
۲۴	مبانی نظری رضایت زناشویی
۳۸	تأثیر رضایت زناشویی بر سایر ابعاد زندگی
۴۰	نظریه چرخه زندگی زناشویی
۴۲	عوامل مؤثر بر افزایش رضایت زناشویی
۴۳	ارتباط رضایت زناشویی با متغیرهای شناختی
۴۵	عوامل آسیب رسان به رضایت زناشویی
۴۵	رضایت زناشویی و ابراز احساسات
۴۶	رضایت جنسی در زندگی زناشویی
۴۸	تئوری های قدرت از دیدگاههای مختلف
۴۸	الف) نظریه مبادله
۴۹	ب) نظریه منابع
۵۰	ت) نظریه تصمیم گیری
۵۰	س) نظریه میدانی
۵۱	ج) نظریه کارکرد گرایی
۵۱	چ) نظریه فمینیستی
۵۲	ح) فمینیستهای رادیکال
۵۲	خ) نظریه نقش ها
۵۲	ه) نظریه تفکرات و اندیشه ها
۵۳	قدرت در خانواده درمانی سیستمی
۵۴	رویکرد راهبردی
۵۵	رویکرد ساختاری
۵۶	عوامل مؤثر بر توزیع قدرت در خانواده

۶۱ مراحل تشدید تعارض زناشویی
۶۲ تعارض و رضایت زناشویی
۶۳ پیشینه پژوهش
۶۳ الف) تحقیقات انجام شده در خارج از کشور
۶۷ ب) پژوهش های انجام شده در داخل کشور
۷۱ جمع بندی

فصل سوم : روش های اجرای تحقیق

۷۳ روش تحقیق
۷۳ جامعه آماری
۷۳ نمونه آماری
۷۴ ابزار جمع آوری داده ها
۷۵ مقیاس صمیمیت
۷۵ پرسشنامه رضایت زناشویی
۷۷ پرسشنامه تعارض زناشویی
۷۷ روش اجرای پژوهش
۷۷ روش آماری
۷۷ ملاحظات اخلاقی

فصل چهارم : یافته های تحقیق

۷۹ الف) یافته های توصیفی
۷۹ ب) یافته های مربوط به فرضیه های پژوهش

فصل پنجم : نتیجه گیری و پیشنهادات

۸۶ خلاصه پژوهش
۸۷ تحلیل یافته های پژوهش
۹۴ محدودیت ها

۹۴	پیشنهادات
۹۴	الف) پیشنهادات پژوهشی
۹۵	ب) پیشنهادات کاربردی
۹۶	منابع و مأخذ
۹۶	منابع فارسی
۱۰۲	منابع انگلیسی

پیوست

۱۰۸	پرسشنامه رضایت زناشویی
۱۱۰	پرسشنامه صمیمیت
۱۱۲	پرسشنامه تعارضات زناشویی
۱۱۳	چکیده انگلیسی

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۷۲	جدول ۳-۱: فراوانی و درصد فراوانی جنسیت آزمودنی ها.....
۷۳	جدول ۳-۲: فراوانی، درصد فراوانی و فراوانی تراکمی سطح تحصیلات آزمودنی ها.....
۷۳	جدول ۳-۳: فراوانی، درصد فراوانی و فراوانی تراکمی سن آزمودنی ها.....
۷۸	جدول ۴-۱: میانگین و انحراف معیار نمره صمیمیت و تعارض زناشویی و رضایت زناشویی.....
۷۹	جدول ۴-۲: ضریب همبستگی بین صمیمیت و تعارضات زناشویی.....
۷۹	جدول ۴-۳: ضریب همبستگی بین صمیمیت و رضایت زناشویی.....
۸۰	جدول ۴-۴: نتایج تحلیل رگرسیون صمیمیت و تعارضات زناشویی.....
۸۰	جدول ۴-۵: نتایج تحلیل رگرسیون صمیمیت و رضایت زناشویی.....
۸۱	جدول ۴-۶: بررسی رد یا تأیید شدن فرضیات اصلی تحقیق.....
۸۲	جدول ۴-۷: آثار مستقیم، غیر مستقیم و کل متغیرهای تحقیق در مدل مفهومی تحقیق.....
۸۲	جدول ۴-۸: شاخص های برازش مدل کلی تحقیق.....

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۸۱	شکل ۳-۱: مدل در حالت ضرایب تخمین استاندارد.....
۸۲	شکل ۳-۲: مدل در حالت ضرایب معناداری.....

فصل اول

کلیات پژوهش

یکی از عواملی که امروزه در زندگی افراد بسیار موثر است، رضایت زناشویی می باشد، افرادی که رضایت زناشویی دارند به میزان بیشتری برای زندگی خود تلاش و کوشش کرده و از هیچ کوشش دریغ نمی کنند این افراد صمیمیت بیشتری دارند و جهت حل مشکلاتشان در خانه و بیرون از خانه با یکدیگر همکاری می کنند، ولی در خانواده‌هایی که تعارض وجود دارد صمیمیت نقش کم‌رنگ تری دارد و در بین این افراد کوچکترین مشکلات می تواند خیلی بزرگ جلوه کند و معمولاً این خانواده ها در رسیدن به اهدافشان دچار مشکل می شوند.

جامعه شناسان تأکید زیادی بر ازدواج و تشکیل خانواده دارند یکی به سبب اینکه ازدواج موجبات تعدیل گزینه جنسی را فراهم می آورد و دیگر اینکه خانواده مکتب انسان سازی است و در محیط خانواده افراد به رشد و تعالی می رسند. همچنین آرامش، امنیت و آسایشی که اعضاء در محیط خانه از آن برخوردار می گردند و به تبع آن از اضطراب ها و نگرانی ها در امان می مانند، را در هیچ محیط یا رابطه انسانی دیگر نمی توان یافت. بدون شک یکی از اساسی ترین دلایل و انگیزه های ازدواج ارضاء پاره‌ای از نیازها در زن و شوهر است. در یک تحقیق و نظرخواهی زوجین دلایل زیر را برای ازدواج خود و شروع رابطه زناشویی عنوان کرده اند: افزودن چیزی به زندگی، دقت، ارضای گزینه جنسی، داشتن فرزند، کسب موقعیت و جایگاه اجتماعی، تعلق (نیاز به تعلق)، مورد احتیاج بودن، مطالب مادی، ارتقاء و کیفیت زندگی (جانیتیوس^۱، ۲۰۰۴).

ازدواج یک مولفه بسیار مهم و با ارزش در حیات انسان تلقی می گردد. به واسطه ازدواج مرد و زن از طریق یک نیروی ناشی از غرایز، آیین محبت و عشق به هم جذب می شوند، به طور آزادانه و کامل متعهد یکدیگر شده تا واحد پر باری را به عنوان خانواده ایجاد نمایند (احمدی و همکاران، ۱۳۸۴). صمیمیت^۲ که به عنوان یک فرایند مهم در توسعه روابط دوستانه شناخته شده است در حال حاضر نگرانی عمده متخصصان مشاوره و خانواده است (برگر و هانا^۳، ۱۹۹۵). استرنبرگ^۴ (۱۹۸۷) عشق را به سه بخش تقسیم می کند. میل، صمیمیت، تعهد، صمیمیت را رفتارهایی می داند که نزدیکی عاطفی را افزایش می دهد (فاروجینا و هوکاس^۵، ۱۹۸۸). این یافته که رضایتمندی از ارتباطات جنسی سهمی منحصر

^۱-Janetius

^۲-Intimacy

^۳-Berger & Hanah

^۴-Sternberg

^۵-Farogina & Hokas

به فرد در صمیمیت در روابط عاشقانه داشته است، با پیشنهاد یالسین^۱ (۲۰۰۷)، مبنی بر ارتباط بین رضایتمندی از ارتباطات جنسی و روابط صمیمانه همسو و هم جهت است. صمیمیت و کامیابی جنسی و افزایش سطح لذت و رضایت حاصل از آن در بین زوجین، عامل اصلی از جلوگیری از گسیختگی و عنان بریدگی تمایلات در رفتارهای جنسی آنان و جستجوی ارضای جنسی در روابط غیر زناشویی و خارج خانوادگی است (ویث کیث^۲، ۱۹۹۰).

ما همه از تعامل و عمق بخشیدن به درگیری در ارتباطات لذت می بریم، اگر قادر به تعامل و برقراری ارتباط با معنا با دیگران نباشیم، نتیجه، تنهایی، افسردگی و عدم خوشحالی خواهد بود (گابل^۳، ۲۰۰۰). موضوع ارتباطات در صمیمیت زوجین به قدری مهم است که بیش از ۹۰ درصد زوجین آشفته ناتوانی در برقراری ارتباط را به عنوان یک مسئله مهم در روابط خود مطرح کرده‌اند (خسروی، ۱۳۸۶).

عواملی که در روانشناسی، روابط نزدیک را تعریف می کند و موجب بهبود کیفیت زندگی در فرایند زندگی مشترک می شود را می توان شامل مواردی از قبیل، درگیری احساس، تقسیم کردن افکار و احساسات دلبستگی بین فردی یا تعهد، درگیری احساس مشتمل بر احساسات عاشقانه، گرمی و وفاداری به همسر، برقراری روابط صمیمی، دانست (تبعه امامی، ۱۳۸۲). هر چه افراد روابط صمیمانه بیشتری داشته باشند به میزان بالاتری در زندگی و روابط زناشویی موفق تر خواهند بود، رضایت از زندگی منجر به کاهش تعارضات زناشویی نیز خواهد شد و فرد توان این را خواهد داشت که زندگی موفقیت‌های بیشتری داشته باشد.

بیان مساله

خانواده به عنوان یکی از بنیادی‌ترین نهادهای اجتماعی همانند سایر نهادهای اجتماعی، دستخوش تغییر و تحولات شگرفی شده است (توکلی، ۱۳۸۵). بنا به نظر (گیدنز^۴، ۱۹۹۴؛ ترجمه صبوری، ۱۳۷۸) در خانواده‌های بالنده افراد آزادانه با هم درد دل می‌کنند و برای امور خانواده برنامه ریزی می‌نمایند و اگر چیزی مزاحم اجرای برنامه‌ها گردید با انعطاف پذیری خود را با آن تطبیق می‌دهند و در این خانواده است که زندگی آدمی و احساسات بشری از هر چیز دیگری مهمتر است. لذا والدین، خود را رهبر نه ارباب می‌دانند و پدر و مادر در هر موقعیتی اولین وظیفه خود را تربیت فرزندان در جهت انسان واقعی

^۱-Yalsin

^۲-Keith Wytthe

^۳-Gable

^۴-Giddens

شدن می‌داند. تأثیر تحولات صنعتی شدن بر خانواده به ویژه تحول روابط سنتی اقتدار و تغییر نقش سنتی زنان از همه ابعاد مشهورتر است.

ازدواج را می‌توان یکی از مهم‌ترین تصمیم‌گیری‌ها در زندگی هر فرد دانست. درصد بسیاری از افراد در مرحله‌ای از زندگی با ازدواج وارد روابط دونفره صمیمانه می‌شوند. در کشورهای غربی بیش از ۹۰٪ جمعیت تا ۵۰ سالگی ازدواج می‌کنند (کیلبرت-لانوتین، مونیر^۱، ۱۹۹۲؛ مک دونال^۲، ۱۹۹۵؛ به نقل از هالفورد^۳، ترجمه تبریزی و همکاران، ۱۳۸۴).

آنچه از خود ازدواج و تشکیل خانواده مهمتر به نظر می‌رسد رضایت زناشویی است و رضایت زناشویی یکی از عمیق‌ترین و اساسی‌ترین لذت‌های بشری و در عین حال نبود آن یکی از بزرگ‌ترین و ژرف‌ترین سرچشمه‌های رنج است (مک‌کی، فانینگ و پالگ، ۲۰۰۷؛ ترجمه گذرآبادی، ۱۳۸۷). رؤف^۴ (۲۰۰۰) رضایت زناشویی را احساسات مثبت، دوست‌داشتنی، رضایت جنسی، توافق در امور اقتصادی، خانه‌داری و تربیت کودک می‌داند (فراست، ۱۳۸۱).

در دهه‌ی ۹۰ مطالعات علمی پیرامون رضایت زناشویی توجه زیادی رو به خود جلب کرده در مقایسه با یافته‌های علمی دهه‌های گذشته در دهه ۹۰ حجم زیادی از مطالعات به جنبه‌های مختلف رضایت زناشویی اختصاص داشته است (برادبری و همکاران، ۲۰۰۰). از آنجا که عوامل متعددی وجود دارد که در رضایت زناشویی موثر می‌باشد بنابراین محققان وقت و تلاش قابل توجهی را برای مشاهدات محاسبه اثر چندگانه این عوامل که در تعاملات زناشویی زوج‌ها روی می‌دهند اختصاص داده‌اند.

رضایت زناشویی^۵، نشانگر استحکام و کارایی نظام خانواده است. سعادت و سلامت خانواده به وجود ارتباطات سالم و بالنده زوجین بستگی دارد و چنانچه پایه خانواده از استحکام لازم برخوردار نباشد، پیام منفی آن انواع مشکلات جسمی و روانی است (ستیر، ۱۹۸۳؛ ترجمه بیرشک، ۱۳۸۴). در واقع رضایت زناشویی عمر زن و شوهر را طولانی‌تر و باعث افزایش سلامت جسمانی و روانی، پیشرفت اقتصادی و رضایت از کل زندگی می‌گردد. سازگاری و رضایت زناشویی از طریق علاقه متقابل و رضای نیازها ایجاد می‌گردد (مهرآبادی، ۱۳۸۵).

صمیمیت، مهارت‌های ارتباطی، استقلال، ساختار شخصیت، رضایتمندی جنسی، پیوند عاطفی، سبک‌های دلبستگی، مهارت‌های حل تعارض و عوامل اجتماعی دیگر مورد بررسی و تأیید قرار گرفته‌اند.

^۱ - Kylbrt - Lanvtn, Mounir

^۲ - Mc Dvnal

^۳ - Halfvrd

^۴-Rofe

^۵-Sexual Satisfaction

بنابراین یکی از مهم ترین عوامل تعیین کننده رضایتمندی از روابط زناشویی، صمیمیت و کیفیت آن است (ویلی^۱، ۱۹۹۷؛ برگنز^۲، ۲۰۰۰ و استنبرگ^۳، ۱۹۹۵).

داشتن رابطه صمیمانه و دلبستگی عاطفی با افراد نزدیک زندگی چون والدین، همسر و فرزندان یکی از مهمترین نیازهای بشر است، لذا تلاش در جهت جستجو و حفظ رابطه با افراد مهم زندگی یک اصل انگیزشی بوده و در تمام طول زندگی با وی همراه است (بطلانی، ۱۳۸۷).

بلاچ^۴ (۱۹۸۶) بر این عقیده بود که آنچه در ازدواج های آشفته وجود ندارد، ابراز محبت و صمیمیت است. نتایج پژوهش لاکی و بین^۵ (۱۹۸۹) نیز بر اهمیت صمیمیت و دوستی در روابط زناشویی تاکید می کند. این تحقیق روی ۸۰ زوج که به دو گروه زوج های راضی و ناراضی تقسیم شده بودند انجام شد. نتایج پژوهش از این قرار بود که ۶۳٪ ازدواج های ناراضی، فرزندانشان را تنها وسیله رضایت خاطر در زندگی مشترک می دانستند، در حالی که فقط ۴٪ زوج های راضی چنین نظری داشتند. در عوض ۶۸٪ زوج های راضی، دوستی و نزدیکی همسر را بزرگترین عامل رضایت در زندگی مطرح کرده بودند. در واقع تعامل زناشویی منفی و فاقد هر گونه عشق و صمیمیت قوی ترین عامل در ایجاد ناراضی زناشویی است (حیاتی، ۱۳۸۶). بنابراین، افزایش صمیمیت و لذت در تعامل زوجین می تواند موجب رضایت بیشتر از روابط زناشویی گردد (سپاه منصور و مظاهری، ۱۳۸۵).

بدون شک تعارضات مانعی حقیقی بر سر راه تداوم رابطه خواهد بود، مهارتهای حل شده و تعارض شامل مجموعه ای از تعامل هاست که برای حل تعارضات موجود در میان همسران طرح شده است (جاکوبسکی^۶، ۱۹۸۹). ایجاد روابط صمیمانه در نوجوانی و بزرگسالی می تواند به واسطه رابطه فرد با خانواده اصلی اش ارتقاء پیدا کرده و یا محدود شود (باربر^۷، ۱۹۹۲). رابینسون^۸ (۲۰۰۰)، دریافت که رابطه مادر-فرزند، مثبت و انطباق پذیری خانواده ها با روابط صمیمانه در بزرگسالی مرتبط است. مردان و زنان هر دو تمایل به ایجاد روابط صمیمانه دارند و تنها تفاوت آنها در شیوه بروز صمیمیت می باشد. عده ای در روابط بین فردی دچار مشکل هستند و این عده برای خویشتن داری بیشتر از صمیمیت ارزش قائل می شوند و می ترسند که اگر به هیجان هایشان اجازه بروز دهند ممکن است کنترل خود را به طور کامل از دست بدهند (یانگ^۹؛ ترجمه حمید پور و اندوز، ۱۳۸۶). همچنین پژوهش های انجام شده نشان داد که زوجین ناراضی میزان پایینی از رفتارهای لذت بخش و خوشایند و میزان بالاتر

1 -Willie

2 -Brgnz

3 -Astnbrg

4 -Blach

5 -Luck and Been

6 -Jacobson

7 -Barber

8 -Robinson

9 -Young

رفتارهای ناخوشایند را تجربه می کنند و همین امر تعادل نرخ هزینه-پاداش را به هم زده و باعث افزایش ناراضی و کاهش صمیمیت می شود (اعتمادی، نوابی نژاد، احمدی و فرزاد، ۱۳۸۵).

از آنجا که مطالعات اندکی در زمینه‌ی اثر توام میزان صمیمیت بر رضایت زناشویی صورت گرفته است و با توجه به اینکه صمیمیت در رضایت زناشویی موثر بوده و بر کاهش تعارضات زناشویی نیز تاثیر می گذارد، لذا پژوهش حاضر به دنبال پاسخی برای این سوال می باشد که آیا صمیمیت قادر است نقش واسطه ای در بین رضایتمندی زناشویی و تعارضات زناشویی داشته باشد؟

اهمیت و ضرورت پژوهش

ازدواج یکی از بنیادهای تقریباً "جهان مشمول بشری است و هیچ بنیانی این چنین صمیمانه زندگی افراد بشر را تحت تاثیر قرار نداده است (ترمن، ۱۹۳۹؛ به نقل از هالفورد، ۱۹۹۶؛ ترجمه تبریزی و همکاران، ۱۳۸۴).

مفهوم خانواده و ارزش این نهاد اجتماعی برای هر دولت و جامعه‌ای اساس کار تلقی می شود و هر جامعه متناسب با ارزشهای خود ابتدا به سراغ خانواده می رود تا از درون آن، شهروندان آتی خود را پروراند. به همین خاطر است که خانواده یکی از اولین نهادهایی است که در جامعه باید تغییر کند و تغییر در آن حاصل نخواهد شد مگر از طریق درک و شناخت عملی از کارکردها و بدکاریهای آن (گلدنبرگ، ا، گلدنبرگ، م، ۱۹۹۸؛ ترجمه حسین شاهی برواتی، ۱۳۸۵). برای رسیدن به این مهم و ایجاد روابط مناسب و تحکیم آن بین اعضاء خانواده، آموزش مهارت های ارتباطی نیازی مبرم به نظر می رسد (بهبودی و همکاران، ۱۳۸۸).

ماسودا^۱ (۲۰۰۳) معتقد است خشنودی، رضایت و خوشبختی زندگی نیاز به تلاش زوجین دارد و روابط رضایت بخش در بین زوجین نیز از طریق علاقه متقابل، میزان مراقبت از همدیگر، اعتماد به نفس که هر دو یکدیگر را پذیرفته اند و تفاهم با یکدیگر قابل سنجش است (سین ها و ماکرچک، ۲۰۰۶).

خانواده کوچکترین واحد اجتماعی است که ثبات جامعه وابسته به آن است. بنابراین هرگونه سرمایه گذاری مادی و معنوی بر روی این عنصر اجتماع باعث ثبات، تعادل و توسعه اجتماعی خواهد گردید. این امر باعث شده است که با توجه به شمولیت خانواده بر تمامی نهادهای اجتماع، توجه تمامی صاحب نظران رشته های مختلف علوم انسانی به نوعی به مفاهیم مربوط به خانواده جلب شده و این روند از شتاب فزاینده ای برخوردار باشد. نظریه پردازان برجسته مفاهیم خانواده، امروزه اعتقاد دارند هرگونه

¹ -Masuda

² -Sinha&Mkerjec